

11-13 Mayıs 2015, Poster Bildiri

PS011

AŞAMALI TÜMCE GELİŞTİRME UYGULAMALARININ OTİZMLİ ÇOCUKLARIN CÜMLE GELİŞİMİNE ETKİSİ: VAKA ÇALIŞMASI

Hazan OĞUZ⁴

Antalya Özel Merkez İlgi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Çocuk Gelişimci

ÖZET

Gelişmiş bir tümce, temel öğeler dışında yan öğeleri de içerir. Tümcede bulunan sözcük sayısına ek olarak yapısal açıdan da basit tümce yerine bileşik ya da sıralı tümceler daha gelişmiş olarak kabul edilir. Tümceler bu doğrultuda gelişimi, dil gelişiminin bir parçasıdır. İletişimde gelişmiş tümceler kullanılması, aktarılan gerçekliğe ilişkin çok boyutlu bilgi içerir. Bu vaka çalışmasının amacı aşamalı tümce geliştirme uygulamalarının otizm tanısı almış yedi yaş çocuğunun tümce gelişimine etkisini ortaya koymaktır. Araştırmanın uygulamaları üç seans değerlendirme (ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme), sekiz seans uygulama olmak üzere toplamda on bir seans sürmüştür. Araştırmanın veri toplama aracı uzman görüşleri sonucunda geçerliliği ve güvenilirliği belirlenen 12 adet resimli karttan oluşmaktadır. Veriler kartlarda yer alan resimlerin katılımcı tarafından ifade edilmesi yoluyla ve gözlemler yoluyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesi, katılımcının karttaki resme ilişkin kullandığı tümcede yer alan sözcük ve biçim (morfem) sayısının hesaplanması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bulgular; araştırmada aşamalı tümce geliştirme uygulamaları ile otizm tanısı alan çocuğun süreç içinde sözcük ve morfem sayılarının arttığı ve kurdukları tümceler daha gelişmiş olmasını sağladığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar da, çocuğun aşamalı cümle geliştirme uygulamalarından faydalanarak, olumlu yönde bir gelişim gösterdiği ve yapılan çalışmanın etkili olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Sözcükler: Aşamalı tümce gelişimi, dil gelişimi, otizm.

GİRİŞ

Dil, düşünceleri düzenlemek ve iletmek için kullanılan bilişsel ve davranışsal boyutlu bir süreç olarak tanımlanabilir. İletişim kurmak için düşünceler zihinde düzenlenir ve dilsel araçlarla başkalarına iletilir. Başka bir tanımla dil, üzerinde anlaşmaya varılmış olan semboller, bu sembollerin eklemleme biçimlerini yöneten kurallar ve üzerinde anlaşmaya varılmış bir sistem olarak da ele almaktadır (Bloom, 1988; akt. Turan ve Akoğlu, 2011). Çeşitli çalışmalarda dil *alıcı* ve *ifade edici* dil olarak ele alınır. Alıcı dil bireylere gelen dilsel girdinin yorumlanma sürecini anlatırken, ifade edici dil bireyin duygu ve düşüncelerini dillendirme sürecine gönderimde bulunur (Lovaas, 2005: 197).

İnsana özgü dil sisteminin birtakım bileşenleri vardır. Sözdizim, biçim, ses, anlam ve kullanım bu bileşenlerin en belirgin olanlarıdır. Sözdizim tümce ve yapılarıdaki dizimsel sıralanmalarla ilişkili kuralları incelerken, biçimbilim sözcüklerin içyapılarını ve sözcükleri oluşturan birimlerin neler olduklarını ve birbirleri ile ilişkilerini belirler. Biçimbilim çalışmalarının nesnesi, biçim ya da morfem olarak adlandırılan en küçük anlamlı birimlerdir. Dil edinim sürecinde çocukların öğrendiği sözdizim kuralları ve biçimler onların daha gelişmiş tümceler kurmasına, bu yolla düşüncelerini daha kolay aktarmalarına yardımcı olur. (Ege, Acarlar ve Güleriyüz, 1998).

Dilin kullanımında birçok eklemlemeler söz konusudur ve temel amaçlardan biri tümce oluşturmaktır. Çocukların genel gelişimlerine ek olarak zamanla tümce yapıları da gelişir. Dil edinim sürecinin başlarında tekil sözcükleri tümce karşılığında kullanan çocuklar, dili edindikçe çok sözcüklü tümceler yapılandırmaya, çeşitli ekleri tümcelerine ekleyerek daha gelişmiş sözdizimsel yapıları kullanmaya başlar (Haynes, Moran ve Pindzola, 2006). İletişimin temel dilsel birimi olan tümceler zengin bir biçimde kurulabilmesi, bireyin dili ne düzeyde edindiğinin ve kullandığının bir belirtisidir.

Normal gelişim gösteren çocukların büyük çoğunluğu herhangi bir güçlük yaşamadan konuşma dilini öğrenebilmekte ve çevresindeki bireylerle iletişim kurabilmektedir. Otizmli çocukların iletişim kurma becerilerindeki yetersizlik ve sınırlılık ise, onların konuşma ve dil becerisini kazanmada yaşadıkları güçlüklerle bağlanarak açıklanmaktadır (Bayraktar, 2007). Otizm tanılı çocuklar, sözdizimsel ve biçimsel açıdan normal gelişim gösteren çocuklara benzer bir dil edinim süreci yaşar, ancak bu gelişim daha yavaş bir biçimde gerçekleşir. Bu türdeki çocukların dillerinde sözce uzunluğunun gelişimle birlikte arttığı belirtilmektedir. (Tager-FlusbergCalkins, ve diğ., 1990).

Otizmli çocuklar ekleri ve tümce yapılarını zaman içinde öğrenebilmektedir. Ancak tümcelerinin basit yapılı olduğu ve belli bir yaştan sonra dil gelişiminin durakladığı belirtilmektedir (Erişkin, 2013). Otizmli çocukların dil özelliklerine bakıldığında tümce yapılarında kalıplaşmış, yineleyici ve ezberden yanıt verme gibi özellikler görülmektedir (Sofu ve Fırat 2000). Bunların yanı sıra görsel uyaranlara yönelik yorumlama becerilerinde sözcük bulma güçlükleri yaşadıkları ve normal gelişim gösteren akranları ile karşılaştırıldıklarında daha basit yapılı tümceler kurdukları bilinmektedir (Turan ve Akoğlu, 2011). Otizmli çocukların tümce yapıları dili etkili kullanabilmeleri için yetersiz düzeydedir. Ancak dil kullanımları otizmden etkilenme derecesine göre ve bireysel farklılıklarına bağlı olarak değişiklik göstermektedir.

Otizm tanılı çocukların konuşmalarında oluşturdukları tümceleri içindeki anlamlı biçimler açısından genişletmek onların ifade becerilerinin gelişmesini sağlayabilir. Tümcedeki genişletme, aktarılmak istenen içeriğe bağlı olarak kurulan bir tümcede yer alan anlamlı birim sayısının artırılmasıdır. Örneğin belli bir gerçeklik iki-üç sözcükten oluşan bir tümceyle de aktarılabilir, daha fazla sayıda sözcük de içerebilir. Bunların her biri farklı miktarda bir içerik taşır. Genişletme tekniği bu artışa katkıda bulunabilir. Çünkü bu teknik bireyi anlamlı ve kurallı tümceler kurması yönünde yönlendirebilecek bir yapıya sahiptir.

Aşamalı tümce geliştirme sürecinde, çocuğun oluşturduğu tümceye her aşamada yeni bir sözcük ya da sözcük öbeği (sıfat, ulaç, ad, ikileme) eklemek durumunda kalır. Bu durum, onun bilişsel ve dilsel gelişimine katkıda bulunabilir. Daha ileri düzeylerde kurulan tümceler benzetmeler, adlaştırmalar, sıfatlaştırmalar, vb. tekniklerle çok daha gelişmiş bir duruma getirilebilir. Bu tekniklerin kullanımı, bireylerin sözvarlığını geliştirir. Otizm tanılı çocuklarda ise ifade yetilerinin daha ileri bir noktaya gelmesinde katkıda bulunabilir. Bu nedenle bu çalışmada aşamalı tümce geliştirme tekniğinin otizm tanılı bir çocuğun kurduğu tümceleri ne düzeyde geliştirdiğini saptamak amaçlanmıştır. Bunun için şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Aşamalı tümce geliştirme uygulamaları sözcük sayısı bakımından bir fark yaratıyor mu?
2. Aşamalı tümce geliştirme uygulamaları biçim (morfem) bakımından bir fark yaratıyor mu?

YÖNTEM

Bu araştırma tek denek üstünde yapılan aşamalı tümce geliştirme uygulamasının etkisini saptamak için gerçekleştirilmiş bir vaka sunumu niteliğindedir. Bu tür araştırmalarda, temel amaç evrene yönelik genellemeler yapmak değil, var olan duruma ilişkin bilgilerin detaylı bir şekilde ortaya konarak sonraki araştırmalara yol göstermesi

hedeflenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu vaka sunumunda, aşamalı tümce geliştirme uygulamalarının etkililiğine dayalı olarak sunulan eğitime ve eğitimsel çıktılara ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Katılımcı

Araştırmanın deneğini özel bir özel eğitim kurumuna kayıtlı olan ve sahip olduğu dil becerilerinin bu çalışmaya uygun olacağı düşünülen yedi yaşında otizmlili bir çocuk oluşturmuştur. Öncelikle çocuğun ailesi ile bir ön görüşme yapılarak bu konuda bilgilendirilmiş ve izin alınmıştır.

Veri toplama aracı

Araştırmanın veri toplama aracı uzman görüşleri sonucunda geçerliliği ve güvenilirliği belirlenen on iki adet resimli karttan oluşmaktadır.

Uygulama

Araştırmanın uygulanması; Antalya İli, Muratpaşa İlçesi’nde hizmet veren Özel Merkez İlgili Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi’nde gerçekleşmiştir. Toplamda sekiz uygulama seansı boyunca değerlendirme aşamasındaki resimli kartlardan farklı kartlar kullanılarak tümceyi aşamalı geliştirme etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar sırasında çocuğun resimde gördüklerini anlatması istenmiş ve çocuğun verdiği cevaplar uygulayıcı tarafından genişletilerek çocuğa dönüt verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Eğitim öncesi ve süreci boyunca doküman incelemesi, gözlem ve görüşme şeklindeki nitel veri toplama ve ön test son test nicel veri toplama yöntemlerinden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda, araştırmacının gözlem notları, aileyle gerçekleştirilen görüşme sonucu elde edilen bilgilere ve nicel olarak değerlendirme sonuçlarına yer verilmiştir.

Çocuğun performansını nicel olarak değerlendirmek için; veriler kartlarda yer alan resimlerin katılımcı tarafından ifade edilmesi yoluyla; ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme olmak üzere üç ölçüm aşamasında toplanmıştır. Ölçümler arasında iki haftalık (4 seans) bir süre bulunmaktadır. Belirlenen on iki adet resimli kart değerlendirmeler sırasında çocuğa gösterilmiş ve “bu çocuk ne yapıyor?” sorusu yöneltilerek her resmi anlatması istenmiştir. Çocuğun verdiği cevaplar hiçbir dönüt-düzeltilme yapılmadan kaydedilmiştir.

Verilerin analizi ise; ilk değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirmeden elde edilen veriler ile çocuğun karttaki resme ilişkin kullandığı tümcede yer alan sözcük ve biçim (morfem) sayısının hesaplanması yoluyla iki uzman tarafından gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Aile çocuklarının eğitime olumlu bir şekilde cevap verdiğini belirtmiştir. Özellikle sözcük sayısının arttığı ve daha gelişmiş tümceler kullanmaya başladığını ifade etmişlerdir.

Araştırmacı tarafından yapılan gözlemlerde de çocuğun günlük yaşamındaki tümcelerinin daha gelişmiş olduğu, tümcelerinde detaylara yer verdiği görülmüştür.

Çocuğun sözcük ve morfem gelişimini değerlendirmek amacıyla yapılan ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme sonuçları detaylı olarak aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1: Ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme de belirlenen sözcük ve morfem sayıları

RESİMLİ UYGULAMA KARTLARI	1-DEĞERLENDİRME (Ön değerlendirme)		2-DEĞERLENDİRME (Ara Değerlendirme)		3-DEĞERLENDİRME (Son Değerlendirme)	
	SÖZCÜK SAYISI	BİÇİM SAYISI	SÖZCÜK SAYISI	BİÇİM SAYISI	SÖZCÜK SAYISI	BİÇİM SAYISI
1.KART	3	4	4	5	5	6
2.KART	4	5	4	5	5	6
3.KART	4	5	4	5	4	5
4.KART	3	4	4	5	4	5
5.KART	4	5	4	5	4	5
6.KART	4	5	4	5	5	6
7.KART	3	4	3	4	4	5
8.KART	4	5	4	5	4	6
9.KART	3	4	4	6	4	5
10.KART	4	5	4	5	4	5
11.KART	4	5	3	6	4	7
12.KART	4	5	5	4	4	5

Tablo 2: Ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme de belirlenen ortalama sözcük sayıları

ORTALAMA SÖZCÜK SAYISI	1-DEĞERLENDİRME (Ön değerlendirme)	2-DEĞERLENDİRME (Ara Değerlendirme)	3-DEĞERLENDİRME (Son Değerlendirme)
TOPLAM	3.67	3.92	4.25

Tablo 3: Ön değerlendirme, ara değerlendirme ve son değerlendirme de belirlenen ortalama biçim/morfem sayıları

ORTALAMA BİÇİM/ MORFEM SAYISI	1- DEĞERLENDİRME (Ön değerlendirme)	2-DEĞERLENDİRME (Ara Değerlendirme)	3-DEĞERLENDİRME (Son Değerlendirme)
TOPLAM	4.67	5.0	5.50

TARTIŞMA

Aşamalı tümce gelişimi uygulamalarının otizmlilerde tek denek üzerinde etkililiğine bakıldığı bu vaka çalışmasında, otizm tanılı olan bir çocuğa sunulan aşamalı tümce geliştirme uygulamasına ilişkin bilgiler aktarılmıştır. Değerlendirme süreçleri boyunca

toplanan verilere dayalı bulgular, çocuğun süreç içinde sözcük ve morphem sayılarının arttığını, daha gelişmiş tümceler kurduğunu göstermiştir. Ayrıca bu gelişimi çocuğun günlük yaşamında kurduğu tümcelerde de gözlemlemek mümkün olmuştur (aile ve araştırmacının görüşleri). Bu doğrultuda, çocuğun aşamalı cümle geliştirme tekniğinden faydalanarak, olumlu yönde bir gelişim gösterdiği söylenebilir. Bu sonuçlar da yapılan çalışmanın etkili olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Alan yazında da otizmlilerde çocuklarda biçimbirim edinimlerini inceleyen bazı araştırmalara rastlanmıştır. Otizmlilerde çocukların normal gelişim gösteren çocuklarla aynı gelişimsel sırayı takip etmelerine rağmen biçimbilgisi gelişimlerinde belirgin bir gecikmenin olduğunu belirten araştırmalar yapılmıştır. Özellikle eylem kökenli sözcüklerin bağımlı biçimbirimlerinde otizmlilerde çocuklar düşük performans gösterebilmektedir (Owens, 1999). Bartolucci ve arkadaşlarının (1980) yaptığı bir araştırmada ise otizm tanılı çocukların zihin engelliler ve normal gelişim gösteren çocuklara göre dilbilgisel biçimbirimleri daha az ürettikleri belirlenmiştir. Yapılan bu araştırmanın ilk değerlendirmelerinde de otizm tanısı olan çocuğun dilbilgisel biçimbirimleri daha az kullandığı tespit edilmiş ve kullanılan teknik yardımıyla çocuğun ekler ile sözcükler arası ilişkileri fark edebilmesi sağlanmıştır. Bu sayede biçim sayılarında artış olmuş ve çeşitli ekleri tümcelerine ekleyerek daha gelişmiş sözdizimsel yapıları kullanmaya başlamıştır.

Wagner ve Nettelbladt'ın (2005), otizmlilerde bir erkek çocuğun 3 ile 8 yaşları arasındaki gelişimini boylamsal olarak inceledikleri araştırmada çocuğun söz dizimi ve biçimbirimde yeterli olmadığı görülmüştür. Yapılan bu araştırmada otizm tanılı çocukların sözcük sayıları ve biçimbirimlerinin dili etkin kullanımında yeterli olmadığı, ancak farkındalık sağlanarak başarılı olabileceği görülmüştür. Bu araştırma farkındalık sağlama boyutuyla aşamalı tümce geliştirme uygulamalarına benzer niteliktedir. Ayrıca Darıca ve diğerlerinin (2002) yaptığı araştırma da aynı sonucu destekler niteliktedir. İfade edici dil becerilerine sahip otizmlilerde çocuklarda biçimbilgisi bozuklukları yaygın olarak görülmektedir. Otizmlilerde çocuklar tümcelerdeki fiil eklerini söylemekte güçlük yaşamaktadır. Örneğin “Okula gidelim” yerine “okul git” demek ya da “yemekten sonra şeker ver” yerine “şeker, yemek ver” gibi biçimde hatalar yapmaktadırlar. Çocuğun zamanla konuşma becerisi arttıkça ve farkındalık sağlandıkça, biçim bozukluklarında düzelmeler/eklemeler görülebilmektedir (Darıca ve diğ., 2002).

Pry, Petersen ve Baghdadli (2011), 5-8 yaş arası otizmlilerde çocuklarda sözcük dağılımı gelişiminin genel ve özel belirleyicilerini bulmak amacıyla yaptıkları çalışmada 60 otizmlilerde çocuğu önce 5 yaşında sonra 8 yaşında olmak üzere iki kez yarı yapılandırılmış ortamda değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda otizmlilerde çocukların dil becerilerinde belirgin bir gecikmenin olduğunu ve biçimbilgisi becerilerinin sözcük dağılımı gelişimi ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu vurgulamışlardır. Biçimbilgisi becerileri arttıkça bireyin çeşitli ekleri tümcelerine ekleyerek daha gelişmiş sözdizimsel yapıları kullanmaya başladığı ve dolayısıyla sözcük sayısının da artması bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

SONUÇ

Bu araştırmadan elde edilen genel sonuç, otizm tanılı bir çocuk üstünde yapılan aşamalı tümce geliştirme uygulamalarının çocuğun kurduğu tümce yapılarını daha gelişmiş bir düzeye taşıdığı yönündedir. Çocuğun tümceleri hem sözcük sayısı bakımından hem de kullanılan biçimler bakımından bir artış göstermiştir.

Aşamalı tümce geliştirme sürecinde, çocuk oluşturduğu tümceye ilerleyen aşamalarda yeni bir sözcük ya da sözcük öbeği (sıfat, ulaç, ad, ikileme) ekleyerek tümcelerinde daha çok sözcüğün bulunduğu tümceler ürettiği saptanmıştır. Tümcede fazla sözcük kullanılması, aktarılmak istenen gerçekliğe ilişkin ne oranda bir algıya sahip olduğunu gösterir (Fromkin, 2003). Bu algıyla zihinde oluşan düşüncenin ancak bir bölümü dile aktarılabilir. Buna dayanarak araştırmada çocuğun gösterilen resimlere bağlı olarak ürettiği tümcelerde bulunan gerçeklikten daha geniş bir algıya sahip olduğu söylenebilir. Bu nedenle yapılan uygulamanın, çocuğun bilişsel ve dil gelişimine katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

Biçimlerle ilgili ekler sözcükler arası ilişkileri düzenler. Bu da aktarılan gerçeklikte yer alan nesnelere birbiriyle olan ilişkilerini yansıtır. Çocuk bu ilişkileri de aşamalı cümle geliştirme tekniği ile fark edebilmiş; bu sayede tümcelerinde bulunan biçim sayılarında artış olmuş ve çeşitli ekleri kullanarak daha gelişmiş sözdizimsel yapılar üretmeye başlamıştır. Biçimbilgisi becerilerinin gelişimi sözcük dağarcığı gelişimi ile anlamlı düzeyde ilişkilidir. İletişimin temel dilsel birimi olan tümcelerin ekler ve yeni sözcükler yardımıyla da zengin bir biçimde kurulabilmesi, bireyin dili ne düzeyde edindiğinin ve kullandığının bir belirtisidir.

ÖNERİLER

Bu araştırma otizm tanılı bir çocuğun aşamalı tümce geliştirme tekniğinin sözcük ve morphem sayısına etkisini incelemek için yapılmıştır. Bu çalışmanın otizm tanılı farklı yaş grubu çocuklarda da uygulanması faydalı olabilir.

Tek denekli olarak yapılan bu çalışma bir gruba yönelik yapılabilir. Bu araştırmanın uygulamaları sekiz haftalık bir süreçte yapılmıştır, aynı araştırma daha uzun bir süre planlanarak tekrarlanabilir.

Otizm tanılı bir çocuk ile gerçekleştirilen bu çalışma farklı tanı gruplarındaki çocuklarla da yapılarak aşamalı tümce geliştirme tekniğinin geçerliliği başka koşullarda da sınanabilir.

Aşamalı tümce geliştirme etkinlikleri erken çocukluk döneminde yoğun olarak uygulanarak otizmlili çocukların dil becerileri geliştirilebilir. Uygulamacılar bu tekniği kullanarak otizm tanılı çocukların sözcük ve morphem sayılarını arttırmaya yönelik etkinlikler planlayabilir.

KAYNAKLAR

- Bartolucci, G., Pierce, S. J. ve Streiner, D. (1980). Crosssectional Studies of Grammatical Morphemes in Autistic and Mentally Retarded Children. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 10 (1), 39–50.
- Darıca, N., Abidođlu, Ü., Gümüřçü, ř, “Otizm ve Otistik Çocuklar”, Özgür Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2000.
- Ege, P., Acarlar, F. Ve Güteryüz F. (1998). “Türkçe Kazanımda Yaş ve Ortalama Sözce Uzunluğunun İlişkisi”, *Türk Psikoloji Dergisi*, 13 (41), 19-31.
- Fromkin V., Rodman R ve Hyams N. (2003). *An Itrouduction To Language*. USA: Thomsan Wadsworth.
- Haynes,W.O., oran,J. Ve indzola, H. (2006) *Communication disorders in the classroom*. (4th ed.). Jones and Barlett Publishers:Canada.
- Lovaas, I. O. (2005). *Gelişimsel Yetersizliđi Olan Çocuklara Öğretme Rehberi Ben Kitabı*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Owens, R. (1999). *Language Disorders. A Functioanal Approach to Assessment and Intervention*. Ally&Bacon. Boston.USA.
- Pry, R., Petersen, A. F. ve Baghdadli, A. M. (2011). On General and Specific Markers of Lexical Development in Children with Autism from 5 to 8 Years of Age. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 5 (3), 1243-1252.
- Sofu, H. Ve Fırat S., (2001). Otistik Çocuklarda Dil Gelişimi. Ekmekçi, Ö., Akıncı S.Z., Aslan N. ve Bulut, T’de (Haz.) XVI. Dilbilim Kurultayı Bildirileri. Adana: Çukurova Üniversitesi Vakfı.
- Tager-Flusberg, H., Calkins, S., Nolin, T., Baumberger, T., Anderson, M. Ve Chadwick-Dias, A. (1990). A Longitudinal Study of Language Acquisition in Autistic and Downs Syndrome Children, *Journal of Autism and Developmental Disorder*, 20, 1-21.
- Wagner, C. R. ve Nettelblatt, U. (2005). Tor: Case Study of A Boy with Autism Between The Age of Three and Eight. *Child Language Teaching and Therapy*, 21(2), 123–145.
- Yıldırım, A. & şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.